

„Есма Султан, трябва да се облечеш за урока си по музика!“ Все още виждам майка ми как отправя към евнуха Нарцис изпепеляващ поглед, докато се насочва към вътрешността на харема. Въпреки решетката, която блокираше изхода, аз все пак се бях доближила твърде много до външния свят. „Веднага се връщай тук! Може да те види някой мъж, докато минава през двора на път за аудиенция при султана! Ще избухне голям скандал!“ Тогава живеех, разбира се, заедно с майка ми, чиято сянка стигаше толкова надалече, колкото и сянката на най-високия чинар в двора. Още от рождението си бях имала честта да бъда султаниче – дъщеря на султана, и с излизането си от утробата на майка ми аз автоматично я надскачах по ранг, – защото във вените ми течеше турска кръв. И тя така и не ми прости това. Ако бях син, щях да я доближа повече до трона с вероятността някой ден да стане царицата майка или *валиде*. Но се оказа, че всички ѝ родилни мъки са били за нищо – защото съм се родила момиче. Някои майки считаха дъщерите си за благословия, защото така за тях съществуваше много по-малка вероятност да бъдат убити в битката за трона. А моята майка ме считаше за същинска обида за статуса ѝ.

Тогава смятах, че уроците по музика са част от отмъщението ѝ. С цигулката така и не успяхме да се спогодим – прокленах я, смятайки я за дяволско изобретение на Запада, което ни е натрапено от неверниците. Пръстите ми бяха тромави, струните режеха меките ми пръсти и ги разкървавяваха. И въпреки това – за огромно разочарование на маестрото – ме насилваха да вземам уроци по цигулка, защото всеки член на имперското семейство трябвало да свири на някакъв инструмент.

„Но защо трябва да си мъча ръцете с този проклет инструмент?! – извиках веднъж. – Та аз дори не съм музикална! Това го призна дори баща ми, когато ме чу!“ „Имаш късмет, че баща ти предпочете да забележи смешното в изпълнението ти, а не срама, който му носиш! – сръза ме майка ми. – И ако пак се изложиш пред него с цигулката, бъди сигурна, че той ще определи дъщеря си като позор за двореца и името му!“ С тези думи майка ми отхвърли презрително назад дългата си кестенява коса – същата коса, с която бе омагьосала султана. Моята коса бе доста по-тъмна от нейната, макар и не без червеникавите ѝ отблясъци. Макар вече да остаряваше – приближаваше трийсет, – майка ми си оставаше красива като богиня. Султанът продължаваше да я вика в покоите си, въпреки че имаше още двеста жени. А аз продължих да бъда разочарование за нея. „Ти не ставаш нито за музика, нито за женски занимания. Баща ти ще се погрижи да те омъжи за някой стар и глух паша, който да не може нито да чуе мъчителната ти музика, нито да види жалкото ти подобие на бродерия!“ Непрекъснато ми се подиграваше, сякаш не бях нейна дъщеря. „Другите съпруги и наложници ти се присмиват“ – повтаряше. „Нека. Не ме интересува какво мислят“ – казвах аз. „Не, дъще моя, не си познала! Когато се смеят на теб, те се подиграват на мен! Ти си мое творение, бродерия на моята ръка! Няма да ти позволя да ме предадеш!“ И с тези думи ме отправяше обратно в дълбините на харема, към нашия апартамент, където аз трябваше да се преоблека в дрехите си за урока – с дългата роба и с *яшмака*, прозрачния воал за лице.

Нарцис ме придружаваше до музикалната стая и оставаше там, докато свирех. Аз свалях *яшмака* си, а учителят ми се покланяше. После маестрото оправяше позицията на пръстите ми и брадичката ми под зоркия поглед на евнуха. „Трябва да почувстваш музиката, султаниче! – казваше. – Тя е в нашите турски души. Брат ти, принц Махмуд, свири толкова великолепно, че птиците се скупчват да го слушат. Не трябва да се отнасяш към инструмента като към обикновено парче дърво. Той също си има душа, която умелата ръка на цигуларя трябва да докосне.“ И беше прав, разбира се. Мисля си, че сега, макар и след толкова години, трябва отново да опитам. Като че ли вече разбирам по-добре какво е искал да ми каже, отколкото някога, когато изпитвах скрита наслада от болката, която му причинявах, като наблюдавах как гърчещото му се от ужас лице се опитва да търпи моите неизменно фалшиви ноти.

Мисля, че донякъде схващам какво има предвид той под „душа“. Или поне се досетих, когато чух как брат ми свири в харема. Музиката му изпълваше коридорите с някакво небесно сияние. Може би, защото бе видял как майка му Накшидил умира от разбито сърце. Вече имаше нова майка – някаква чужденка, говореща френски, която бе получила

същото име като истинската му майка. Сега за него се грижеше тя и правеше всичко по силите си той да схване страстта на музиката. Тя идваше и на моите уроци и не пропускаше да ме поощри, нищо, че бях голямо разочарование.

Една вечер, след поредния концерт в харема, малкият ми брат ме завари да се цупя на една възглавница в ъгъла на голямата зала. Приседна до мен под зорките погледи на майка ми и на Накшидил и повдигна брадичката ми: „Есма, защо си толкова тъжна тази вечер? Не ти ли хареса музиката? Аз свирех на цигулката специално за теб – мислех си, че ще разпознаеш гласа ми сред нотите!“. Аз се усмихнах и докоснах ръката му, която бе положена нежно на бузата ми. Той беше с няколко години по-малък от мен и ме обичаше като богиня. „Скъпи ми братко – отвърнах, – стори ми се, че чух шепота ти в музиката. Но сладките звуци само ме натъжиха повече. Давам си сметка, че никога няма да мога да свиря на цигулка като теб. Ти галиш струните, сякаш са...“ Тук се изчервих и спрях. Махмуд вдигна очи към любимата си мащеха, която веднага се втурна към нас. „Изчервяването ти води майките ни, за да ни разделят – въздъхна той, макар да бях сигурна, че бе много поласкан заради цвета, който бе извикал по лицето ми. – Ти ни лиши от още няколко минути заедно, но с радост ги заменям, за да видя как кръвта багри лицето ти!“

– Вдигнах шокирана очи – не можех да повярвам, че той се осмели да ги изрече под покрива на двореца. Все още му се позволяваше да играе със сестрите и братовчедките си само защото го смятаха за невинно дете. Но ето че той вече се сдобиваше със страстите на мъж и бе решил да ги упражнява върху мен. Вероятно затова и той, подобно на братовчед ми Селим, бе затворен в клетката за принцове и освобождаван само за големи дворцови церемонии. „Помни, Есма, че ние сме само наполовина брат и сестра!“

Когато се изправи, за до посрещне неговата и моята майка, усетих топлия му дъх, докато въздъхваше. Аз бързо възвърнах самообладанието си и заговорих с фаворитката Накшидил така, както се очаква от една принцеса. Знаех, че тя всеки ден се буди с надеждата някой ден да види сина си като султан на трона на империята.

– Значи брат ви е бил влюбен във вас още от дете, така ли? – обади се най-сетне Иван Постивич. – Затова ли сега ви угажда така?

– Влюбен ли? – разсмя се принцесата и покри очи с бледата си ръка, потъвайки в спомени. – Но какво е любовта, еничарю? Такава невежа дума, толкова глупава страст!

Никой в имперския харем не може да си позволи лукса на романтичната любов, а какво остава един принц и една принцеса, които имат общ баща! Важното е обаче, че брат ми се грижеше за мен и разбираше настроенятията и амбициите ми така, както аз разбирах неговите. Същото беше и с братовчедата Селим, който беше по-голям и първи седна на трона, макар в редица отношения той да бе много по-нежен и състрадателен. Но когато един принц стане султан, той трябва да забрави всички човешки емоции. Иначе – нали знаеш какво казват? Иначе „османският принц губи главата си под падащите листа на лимона“.